

Lausekepelin ohjeet

Tarvikkeet: Pelilauta, noppa ja kahdenlaisia pelimerkkejä

Peli on tarkoitettu kahdelle hengelle tai kahdelle pienelle joukkueelle.

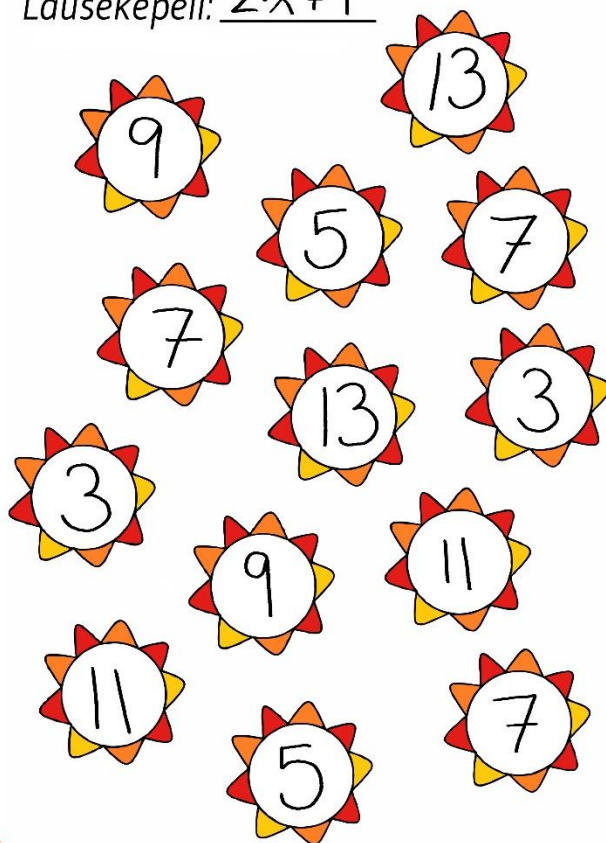
Opettaja tai oppilaat keksivät sopivan lausekkeen, esimerkiksi

$$2 \cdot x + 1.$$

Se kirjoitetaan pelilaudan yläosaan.

Lasketaan lausekkeen arvo muuttujan arvoilla 1, 2, 3, 4, 5, ja 6. Kukin näistä lausekkeen arvoista sijoitetaan kahden pelilaudalla sijaitsevan auringon sisään. Yksi arvo kirjoitetaan kolmeen kertaan.

Lausekepelin: $2 \cdot x + 1$

Nuorempi pelaaja aloittaa, tai aloittaja voidaan myös arpoa. Hän heittää noppaa, sijoittaa saadun silmäluvun lausekkeeseen muuttujan x paikalle ja laskee lausekkeen arvon. Hän asettaa oman pelimerkinsä aurinkoon, jossa on kyseinen luku. Vuoro vaihtuu. Jos laskettua lausekkeen arvoa vastaava aurinkoa ei ole pelilaudalla vapaana, vuoro siirtyy seuraavalle pelaajalle. Näin jatketaan, kunnes kaikki auringot on miehitetty. Voittaja on se, jolla on enemmän pelimerkkejä laudalla.

Peliä voi toisella luokalla käyttää kertotaulun harjoitteluun, jos käytetään lausekkeiden $x \cdot 3$ tai $(x + 4) \cdot 3$ tyyppisiä lausekkeita. Oppilaille pitää tietenkin selittää myös suullisesti miten esimerkiksi jälkimmäistä peliä pelataan. Nopan silmälukuun lisätään neljä ja näin saadulla luvulla kerrotaan kolme. Myöhemmin voidaan keksiä lausekkeita, jotka tukevat juuri sillä hetkellä harjoittelun alla olevien laskutyyppeiden päässälaskua. Vaativuutta saadaan lisää käyttämällä desimaaliluku- tai murtolukunoppaa. Jos käytettävissä ei ole muita kuin tavallisia noppia, voidaan luvut myös nostaa korttipakasta, joka sisältää sopivan määrän sopivia lukuja ja joka sekoitetaan aluksi.

Sen lisäksi, että Lausekepelin avulla voidaan harjoitella hausalla tavalla päässälaskuja, sen pelaaminen pohjustaa muuttuvan muuttujan käsitettä ja funktionaalista ajattelua. Loppuvaiheessa myös yleensä pelaajat miettivät käänteisesti, että mikä luku pitäisi nopalla saada, jotta voisin sijoittaa merkin johonkin jäljellä olevaan aurinkoon.

Seuraavalta sivulta löytyy moniste, jota voi käyttää pelissä alustana. Monisteen voi laittaa muovitaskuun tai laminoida ja lausekkeet ja luvut voidaan kirjoittaa vesiliukoisella tussilla.

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

LUMA-KESKUS LAPPI
OSA LUMA-KESKUS SUOMEA

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Lausekepeli: _____

